

## Janusz Smołucha

ORCID: 0000-0003-2633-7093  
Akademia Ignatianum w Krakowie

### Wstęp

Na obecny numer Rocznika składa się jedenaście tekstów. Całość rozpoczyna artykuł Jerzego Brzozowskiego poświęcony kwestii teoretycznej i praktycznej zasadności wykorzystywania języka współczesnego, a w istocie języka potocznego w przekładzie Pisma Świętego. Odwołując się do przykładu *Biblii Paulistów*, która z założenia charakteryzować się miała językiem zrozumiałym dla współczesnego czytelnika, Autor zauważa, iż zastosowano tylko pozornie „język współczesny”. Co więcej, w wielu miejscach zapożyczone zostały pełne frazy z *Biblii Tysiąclecia*. W kolejnym tekście Nicholas Coureas opisał – opierając się na weneckich i genueńskich aktach notarialnych, sporządzonych na Cyprze w latach 1362–1458 – relacje między niewolnikami domowymi lub służącymi a ich właścicielami. Okazuje się, że bardzo często poparte były one testamentami zawierającymi zapisy na rzecz niewolnych kobiet i nieślubnych dzieci, które urodziły się z tych związków.

Wojciech Kęder przeanalizował natomiast depesze papieskich dyplomatów w Europie w okresie wojny rosyjsko-tureckiej z lat 1768–1774. Autor zauważył, iż pośród wielu informacji docierających do Sekretariatu Stanu w tamtym czasie szczególnie bałamutne były te napływające z pogranicza turecko-rosyjskiego i pogranicznych ziem Rzeczypospolitej. Dopiero konfrontacja tych danych z innymi doniesieniami dawała możliwość kierownikom dyplomacji papieskiej na odtworzenie poprawnego obrazu tej wojny. Następny artykuł autorstwa Henryka Benisza ukazuje życie i twórczość Jana Jakuba Rousseau w świetle

klasycznej tragedii greckiej. Choć Rousseau przez całe życie grał rolę ofiary i męczennika, w rzeczywistości był on prześladowcą bliskich mu osób oraz krzywdzicielem własnych dzieci. W imię lansowanych przez siebie idei Rousseau nakładał wiele masek, które pozwalały mu dowolnie manipulować ludźmi i dostosowywać świat do swoich potrzeb. Michał Filipczuk w kolejnym tekście zajął się analizą filozoficznej krytyki literackiej Stanleya Cavella, zwolennika wzajemnego dopełniania się filozofii i literatury. Cavella należy sytuować na przecięciu wielu nurtów intelektualnych, gdyż jego zainteresowania badawcze obejmowały nie tylko filozofię, ale również film, teatr, muzykę i literaturę. Autor skupił się na kilku wybranych aspektach dorobku Stanleya Cavella pominiętych przez wcześniejszych badaczy w kontekście wykorzystywania przez niego filozofii do interpretacji tekstów literackich.

Z kolei Karol Miernik zajął się ideą postępu w piśmiennictwie Józefa Ordęgi (1802–1879), uczestnika powstania listopadowego, a następnie działacza Wielkiej Emigracji we Francji. Wzorując się na doktrynie socjalizmu utopijnego, Ordęga twierdził, że postęp polega na wypełnianiu przez ludzkość celów objawionych przez Boga. W tym sensie idee francuskiej rewolucji należało wiązać z doktryną katolicką, gdzie hasła wolności, równości i braterstwa były w rzeczywistości realizacją nauki Chrystusa. W kolejnym tekście Maria Ujwary zajęła się przybliżeniem postaci Stanisława Krauzego (1902–1977) i jego wpływu na kulturę żywności i żywienia w Polsce. Krauze był założycielem polskiej szkoły bromatologii, nauki zajmującej się żywnością, jej składem i wartościami odżywczymi, higieną w procesach produkcyjnych oraz jej właściwym przechowywaniem i obrotem. W artykule Piotra Ufnala znajdujemy natomiast analizę narodzin i rozwoju prasy parafialnej w Polsce na przykładzie archidiecezji szczecińsko-kamieńskiej. Autor zauważył, iż po gwałtownym jej przyroście na przełomie lat 80. i 90. XX w. prasa parafialna zaczęła powoli zanikać. W pracy poruszone zostały także kwestie związane z typologią i systematyzacją pojęcia „prasa parafialna”.

Mikołaj Sokołowski dokonał w swoim tekście analizy czynników wpływających na kształt zmieniającej się w ciągu ostatnich lat umowy handlowej Transatlantyckiego Partnerstwa w Dziedzinie Handlu i Inwestycji (TTIP – Transatlantic Trade and Investment Partnership) pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a Unią Europejską. Wyszczególnione zostały szczególnie elementy sporne, wokół których odbywały się poszczególne rundy negocjacyjne, oraz rola grup lobbingowych, które oddziaływały na obydwie strony podczas toczących się negocjacji. W kolejnym artykule Ewa Modzelewska-Opara poddała analizie odnalezione przez nią rękopisy Augusta Antoniego Jakubowskiego, zmarłego w 1837 w USA polski

poety, uczestnika powstania listopadowego. Teksty te są pierwszymi znanymi materiałami zapisanymi jego ręką. Rękopisy Jakubowskiego odnalezione zostały w kolekcji Simona Gracza w zbiorach Historical Society of Pennsylvania. Stanowią one przykład wszechstronnych umiejętności pisarskich i poetyckich Jakubowskiego oraz ukazują jego osobę i twórczość w nowym świetle.

W ostatnim tekście umieszczonym w tym tomie Jan Wadowski zajął się próbą ukazania podobieństw i różnic w opisie cywilizacji zachodniej zawartych w pismach francuskiej filozofki politycznej Chantal Delsol oraz w eko-filozofii Henryka Skolimowskiego. Ten drugi, poddając totalnej krytyce cywilizację Zachodu, zaproponował własną koncepcję filozoficzną jako sposób podźwignięcia się z tego upadku. Chantal Delsol, która również analizowała różnorodne słabości i niedomagania cywilizacji zachodniej, podobnie jak Skolimowski zaproponowała swoje rozwiązania aktualnego kryzysu. Obydwoje uczeni utrzymują, że zapasć cywilizacyjna ma głównie charakter duchowy a jej źródła należy upatrywać w odrzuceniu tradycyjnych korzeni zachodniej kultury.

Redakcja życzy dobrej lektury.

